

Arja Juvonen ps

Kirjallinen kysymys hallituksen toimista liittyen elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa pohtivan asiantuntijatyöryhmän loppuraportin esittämiin lainsäädäntöehdotuksiin ja ehdotusten eduskuntakäsittelyn aikataulusta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnassa käsiteltiin vuonna 2018 kansalaisaloite ”Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta”. Eduskunta hylkäsi aloitteen, mutta edellytti valtioneuvostoa asettamaan asiantuntijatyöryhmän selvittämään elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia sääntelytarpeita.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama asiantuntijatyöryhmä on saanut työnsä valmiiksi. Se esittää yksimielisenä näkemyksenä, että palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa tulisi kehittää ja saattohoidon saatavuutta sekä osaamista lisätä.

Saattohoitoa on ohjeistettu Suomessa vuosikausia pelkin suosituksin. Epäkohta on havaittu jo vuosia sitten, ja aiheesta on tehty myös eduskunnassa lukuisia kirjallisia kysymyksiä, toimenpitealoitteita ja lakialoitteita. Myös hoitotyön ruohonjuuritasolta päättäjien tietoon on saatettu lukuisia kertoja viestejä, että suomalaisessa saattohoidossa on paljon korjattavaa. Palliatiivinen hoito pitää sisällään hyvän, oikea-aikaisen ja riittävän kivunlievityksen, ja se on saatava yhdenvertaiseksi koko maassa, kuten myös saattohoitoon erikoistuneiden hoivakotien ylläpito.

Sedaation eli elämän loppuvaiheessa hyvin kivuliaan potilaan tilannetta helpottavan ja lääkkeillä tapahtuvan nukutuksen mahdollisuus on turvattava saattohoitotilanteissa. Potilaan, mutta myös omaisen hätä, huoli ja suru tarvitsevat myös tulla kuulluiksi, ja sielunhoidollista ja henkistä tukea on oltava tarjolla.

Suomessa tulee myös huolehtia siitä, että lasten ja nuorten saattohoitoon panostetaan erityisellä osaamisella.

Asiantuntijatyöryhmä toteaa muistiossaan, että pelkät saattohoitosuosituksukset eivät riitä saattohoidossa esiintyvien puutteiden korjaamiseen, vaan tarvitaan muutoksia lainsäädäntöön. Työryhmän työn tulos on kauan odotettu totuus siitä, että ihmiselämän loppuvaihe ja elämän ehtoon viimeiset hetket ansaitsevat osakseen arvokkaan, kunnioittavan, osaavan, kipuja lievittävän, inhimillisen ja hyvän saatto- ja palliatiivisen hoidon.

Kirjallinen kysymys KK 626/2021 vp

Loppuraportti ei esitä erillistä saattohoitolakia, mutta se esittää muutoksia jo olemassa olevaan lainsäädäntöön. Potilaan asemasta ja oikeuksista annettu lakiin (785/1992, potilaslaki), terveydenhuoltolakiin (1326/2010) ja sairausvakuutuslakiin (1224/2004) esitetään muutoksia.

On ensiarvoisen tärkeää, että Suomen hallitus toimii nopeasti ja lähtee välittömästi valmistelemaan työryhmän loppuraportissaan esittämät lainsäädännölliset muutokset, jotta laadukkaasta ja hyvästä saattohoidosta tulee jokaisen kansalaisen subjektiivinen oikeus.

Asiantuntijatyöryhmä käsitteli myös selvitystyössään lääkäriavusteista itsemurhaa ja eutanasiaa, mutta se ei esitä yksimielistä näkemystä siitä, tulisiko lääkäriavusteinen itsemurha tai eutanasia laillistaa. Tilanteessa, jossa saattohoidossa on puutteita ja sen laadussa on epäluotettavuutta, keskustelu eutanasiasta on ymmärrettävää.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa pohtivan asiantuntijatyöryhmän loppuraportissa esittämien lainsäädäntöehdotusten pohjalta ja

missä vaiheessa loppuraportissa esitetyt lainsäädäntöehdotukset saadaan eduskunnan käsiteltäviksi?

Helsingissä 10.11.2021

Arja Juvonen ps